

**Concert zaterdag 2 april 2011
Mariana Izman
Kasteel De Vanenburg, Putten**

Inhoud

- 2 Programma 2 april 2011
- 3 Over de musici
- 4-5 Toelichting door Wouter Molendijk
 - a Contactadressen en concertlocaties
 - b Agenda seizoen 2010/11
 - c Vooruitblik programma seizoen 2011/2012

randmeer
concerten

12e Randmeerconcert - seizoen 2010/2011
zaterdag 2 april 2011 20.00 uur
Kasteel De Vanenburg - Putten

Mariana Izman - piano

Ludwig van Beethoven
(1770-1827)

Sonate nr 24 in Fis gr.t. op. 78 (1809)

- *Adagio cantabile, Allegro ma non troppo*
- *Allegro vivace*

Robert Schumann
(1810-1856)

Kreisleriana op. 16 (1838)

- *Äußerst bewegt (Agitatissimo)*
- *Sehr innig und nicht zu rasch (Con molto espressione, non troppo presto) - Intermezzo I*
- *Sehr lebhaft (Molto vivace) - Intermezzo II*
- *... Etwas bewegter (Poco più mosso)*
- *... Langsamer (Tempo I) (Più lento)*
- *Sehr aufgeregt (Molto agitato)*
- *Sehr langsam (Lento assai)*
- *Sehr lebhaft (Vivace assai)*
- *Sehr langsam (Lento assai)*
- *Sehr rasch (Molto presto)*
- *Schnell und spielend (Vivace e scherzando)*

~ pauze ~

Sergej Rachmaninoff
(1873-1943)

Pianosonate nr 1 in d kl.t. op. 28 (1907/8)

- *Allegro moderato*
- *Lento*
- *Allegro molto*

Mariana Izman

Mariana Izman (1979) begon haar muziekopleiding op zesjarige leeftijd in Chisinau, Moldavië. In 1997 verhuisde zij naar Nederland en zette haar studie voort bij Marcel Baudet aan het Conservatorium van Amsterdam, waar zij in 2002 met onderscheiding afstudeerde. Zij volgde lessen en masterclasses van o.a. Murray Perahia, Emanuel Ax, Mitsuko Uchida, Richard Goode, Pascal Devoyon, Jacques Rouvier en Jan Wijn. Mariana was prijswinnares bij verschillende nationale en internationale concoursen, onder andere het Dinu Lipatti Concours (Boekarest 1993), het Eduard Flipse Concours (Rotterdam 1994 en 1996), de "Jonge virtuozen" (Antwerpen 1998) en het YPF Nationaal Pianoconcours (Amsterdam 2001). In 2007 heeft Mariana in Frankrijk de tweede prijs behaald tijdens het eerste Europese Pianoconcours "Grand Prix Vlado Perlemuter".

In de afgelopen jaren trad zij als soliste met diverse orkesten op in pianoconcerten van Mozart, Beethoven, Grieg, Chopin, Schumann en Ravel, onder meer het Koninklijk Filharmonisch Orkest van Vlaanderen, het Nationaal Orkest van België, het Residentie Orkest en het Orkest van Caen (Frankrijk). Hiernaast gaf zij vele recitals, onder andere in Amsterdam, New York, Boston, Parijs en Moskou. In 2002 vertegenwoordigde zij Nederland tijdens een concert in Wenen met werken van Guus Janssen en Peter Schat. In 2003 maakte zij in de Debuutserie een concerttournee door Nederland samen met violist Tjeerd Top en in 2006 en 2008 gaf zij op uitnodiging van de Qatar Foundation solorecitals in Doha.

Met pianist/dirigent Pieter-Jelle de Boer vormde Mariana een aantal jaren een vast pianoduo. In de zomer van 2002 speelden zij op het Prinsengrachtconcert in Amsterdam dat door de AVRO op televisie werd uitgezonden. Zij waren winnaars van het Vriendenkrans Concours 2005 en speelden zowel in de Grote als in de Kleine Zaal van het Concertgebouw te Amsterdam. Sinds 2006 vormt Mariana Izman een duo met pianiste Nino Gvetadze. In april 2007 gaven zij in het Concertgebouw te Amsterdam een duo-recital, met onder meer Ravel's Daphnis et Chloe en Stravinsky's Sacre du Printemps. In augustus 2009 hebben zij Stravinsky's Sacre opnieuw in Amsterdam uitgevoerd, tijdens het Grachtenfestival in de Grote Zaal van het Muziekgebouw aan 't IJ.

Mariana Izman treedt de laatste jaren regelmatig in belangrijke zalen in Nederland op, onder meer het Concertgebouw in Amsterdam, de Doelen in Rotterdam en de Philharmonie in Haarlem. In februari 2008 speelde zij in de Grote Zaal van de Doelen een compleet Bach-programma, waaronder een belangrijk deel van Das Wohltemperierte Klavier. In de zomer van 2008 werd zij uitgenodigd deel te nemen aan de masterclasses van het Marlboro Music Festival (Verenigde Staten), waar zij lessen kreeg van Richard Goode en Mitsuko Uchida. In het seizoen 2009/10 heeft Mariana twee solorecitals in het Concertgebouw gegeven: op 10 november 2009 in de serie "Jonge Nederlanders" en op 25 april 2010 in het Zondagochtendconcert, dat rechtstreeks op Radio 4 werd uitgezonden. Daarnaast speelde zij het pianoconcert KV 414 van W.A. Mozart in de Grote Zaal van het Muziekgebouw aan 't IJ, begeleid door het EnAccord Strijkkwartet en het Carnaval des Animaux van Saint-Saens met Nino Gvetadze en het Nederlands Kamerorkest onder leiding van Gordan Nicolich, die zij aldaar opnieuw zal uitvoeren in maart 2011.

In 2005 heeft Mariana Izman werken van Rachmaninov en Ravel voor de Young Pianist Foundation opgenomen. In het najaar van 2007 is door AVRO Klassiek haar eerste solo-CD uitgebracht met werken van Robert Schumann (Carnaval, Phantasiestucke op.111, Kreisleriana). Begin 2009 is door de Young Pianist Foundation i.s.m. Brilliant Classics haar tweede Schumann-CD gelanceerd, met de Davidsbündlertanze, Papillons en Concert sans Orchestre. In 2010 heeft zij voor de YPF een nieuwe cd opgenomen met de beide sonates van Sergej Rachmaninov, die binnenkort zal uitkomen.

Sinds 2003 is zij verbonden aan de zangafdeling van het Koninklijk Conservatorium en sinds september 2010 geeft zij pianoles aan de prestigieuze Yehudi Menuhin School in Stoke d'Abernon (Verenigd Koninkrijk).

Mariana bespeelt een vleugel van Steinway & Sons, die haar sinds 2009 ter beschikking is gesteld door het Nationaal Muziekinstrumenten Fonds.

Toelichting 1/2

Ludwig van Beethoven schreef 31 sonates voor de piano. De eerste drie sonates werden gepubliceerd in 1795. De laatste drie sonates werden geschreven rond 1821. Regelmatige bezoekers van onze concerten weten dat juist in die periode de piano een enorme ontwikkeling doormaakte. Die ontwikkeling is ook waar te nemen in de sonates van Beethoven, bijvoorbeeld in het aantal octaven (de breedte van het klavier) dat hij gebruikt.

Thérèse von Brunswick

Beethoven was slechts 14 jaar jonger dan Mozart. Maar waar Mozart muziek schreef die nooit het oor mocht beledigen, daar is Beethoven beïnvloed door o.a. de Franse Revolutie. Dus mag muziek (of kunst) ook schokken en opstandig zijn, de vrijheid en waardigheid van de mens uitdrukken (in plaats van onderdanigheid aan adel en geestelijkheid).

Dat vinden we terug in een aantal symfonieën en ook in pianosonates, zoals in de heftige 23e sonate, de Appassionata.

De daarop volgende sonate opus 78 uit 1810 is een bijzonder lieflijk werk. Beethoven laat zich hier van zijn meest blijmoedige kant zien. Het is ook een relatief kort werk, ruim 10 minuten lang, met slechts twee delen.

De sonate begint met vier langzame maten die een rustige, optimistische stemming opwekken waarin het lieflijke thema dat volgt kan opbloeien.

Het tweede deel (*allegro vivace*: opgewekt en snel) heeft twee thematische elementen: het ene speels, steeds afgewisseld door het andere met veel snelle nootjes. Dat eindigt in twee akkoorden die doen denken aan de langzame inleiding op het eerste deel, waarna een wervelend slot de sonate besluit.

Beethoven was erg gesteld op deze sonate, mogelijk omdat hij er persoonlijke emoties mee verbond. Hij droeg hem op aan de gravin Thérèse von Brunswick, die toen al tien jaar een leerling van hem was. De toonladder van Fis gebruikt alle zwarte toetsen en kan dus ook een pedagogisch doel hebben gehad. Aan de andere kant beschrijft een bron uit 1806 deze toonsoort als: triomf over de moeilijkheid, vrij ademen op bedwongen heuvels, echo van een ziel die enorm gezwogen en uiteindelijk overwonnen heeft.

De componist **Robert Schumann** en de auteur Hoffmann (1776–1822) waren zeer verwante zielen. Voor Schumann was muziek belangrijker dan literatuur, voor Hoffmann lag dat net andersom. Schumann kunnen we beschouwen als de belangrijkste Duitse componist in de Romantiek, en Hoffmann als de belangrijkste schrijver. (Hoffmann was ook theaterdirecteur, operacomponist, tekenaar en muziekjournalist. Zijn sprookje *De Notenkraker* inspireerde Tsjajkofski tot diens balletmuziek.) Schumann en Hoffmann hadden beide een aantal van hun tegenstrijdige subpersoonlijkheden (zoals wij dat nu zouden noemen) een naam gegeven, en speelden die uit in hun werken.

Onlangs kreeg ik het boek "Leven en opvattingen van Kater Murr" ('alsmede de fragmentarische levensbeschrijving van kapelmeester Johannes Kreisler in losse misdrukvelen') van E.T.A. Hoffmann, een boek uit 1819 dat vorig jaar in een nieuwe, bejubelde vertaling is verschenen.

Ik heb nu een derde deel gelezen en vind het erg leuk. Kater Murr (een echte kater!) heeft zichzelf leren lezen en schrijven en houdt zich (in het geheim) bezig met het schrijven van filosofische en opvoedkundige werken, waarvan dit boek er één is. Hij is enorm verwaand, vindt zichzelf geweldig en zeker gelijkwaardig aan zijn geleerde baas Abraham en diens vrienden.

Dit verhaal wordt telkens onverwachts onderbroken door vertelsels over kapelmeester Kreisler, die is opgevoed door dezelfde Abraham. Die vertelsels zijn erin gekomen omdat een eerdere versie van het boek (zogenaamd) op kladpapier is gedrukt. En het verhaal van Kreisler stond op de verkeerde kant. Maar de drukker heeft dat niet begrepen en heeft de hele zoi achter (en dus door) elkaar gezet. Die

Kreisler is ook een apart type, hij houdt erg van Duitse muziek en moet niets hebben van de -ini's en de -atti's en hun Italiaanse muziek. (Rossini was in die tijd erg populair.) Maar hij eindigt in krankzinnigheid (net als Schumann). Het is waarschijnlijk de afwisseling van passie en satire in dit boek die Schumann's fantasie heeft geprikkeld.

Toelichting 2/2

Zoals Hoffmann een nieuwe romanvorm uitvindt, zo vindt Schumann nieuwe pianomuziek uit: korte, afwisselende, emotioneel geladen karakterstukjes, die samen een cyclus vormen. Hoogtepunten zijn Carnaval opus 9, de fantasiestukken opus 12 en opus 17 en Kreisleriana. Maar Kreisleriana is misschien wel de heftigste van allemaal. Het stelt zeer hoge eisen aan de pianist, zowel pianistisch als interpretatief. Schumann schreef het in zeer korte tijd. Hij drukt hier de hartstochtelijke, vertwijfelde en sterk wisselende gemoedsuitdrukkingen van Kreisler uit, die ook de zijne waren, verliefd als hij was op de jongere (en briljante) Clara, en overlopend van ideeën en energie.

Rachmaninoff had rijke ouders. Hij kreeg een prachtige opleiding als pianist (in de school van Liszt, op zijn 9e jaar ging hij naar het conservatorium) en als componist.

Als componist heeft hij niet heel veel, maar wel heel erg mooie muziek geschreven, die veel wordt gespeeld. Het 2e pianoconcert is het allerberoemdste. Maar ook het 3e pianoconcert, veel preludes, de cellosonate en de piano-trio's worden dikwijls gespeeld.

Zijn eerste symfonie werd neergesabeld, wat leidde tot een writer's block. Hij schreef drie jaar niets tot vrienden hem naar een hypnotherapeut verwezen, met als resultaat het 2e pianoconcert! Dat was direct zo succesvol, dat hij in de twee daarop volgende jaren een aantal van boven genoemde meesterwerken schreef. Rachmaninoff verliet Rusland definitief na de revolutie van 1917, woonde in de VS en in West-Europa. Hij was een van de allergrootste pianisten van de eerste helft van de 20e eeuw.

Hij schreef zijn eerste pianosonate in 1908, in Dresden, waar hij met vrouw en dochter verbleef om in alle rust, buiten de hectiek van Moskou, te kunnen werken, vooral aan zijn tweede symfonie. Het is een klassiek opgebouw-

de sonate die ongeveer 35 minuten duurt. In eerste instantie wilde hij zich baseren op Goethe's Faust, maar dat idee heeft hij losgelaten, al zijn er nog sporen van te horen, met name in het eerste deel. Het tweede deel is heel typerend voor Rachmaninoff, met lange, mooie, door elkaar heen verweven stemmen. Het lijkt haast één van de preludes, die hij later componeerde.

Wouter Molendijk, 26 maart 2011

De stad Dresden waar Rachmaninoff drie jaar woonde en o.a. zijn 1e pianosonate componeerde. De Ansichtkaart van rond 1900 laat goed zien waarom Dresden beschouwd werd als één van de mooiste steden in Europa.

Rachmaninoff was zeer gesteld op de cultuur van Dresden. De verwoesting van de stad in de nacht van 13 op 14 februari 1945 heeft hij niet meer meegeemaakt omdat hij al in 1943 in Beverly Hills (USA) was overleden.

[Foto van Richard Peter \(1895-1977\)](#)

Agenda 2010-2011

- 1 zaterdag 18 september 20 uur Putten Kasteel De Vanenburg
Ensemble Caméléon met Sonja van Beek en Joris van Rijn (viool), Joël Waterman (altviool),
Floris Mijnders (cello), Johan van Iersel (cello)
- 2 zaterdag 2 oktober 20 uur Zeewolde Open Haven
The Amsterdam String Quartet m.m.v. Teunis van der Zwart en Gijs Laceulle (hoorn)
- 3 zaterdag 23 oktober 20 uur Ermelo Lukaskerk
Riko Fukuda (fortepiano)
- 4 zondag 14 november 11 en 14 uur Harderwijk Catharinakapel
Lisa Jacobs (viool) en Ksenia Kouzmenko (piano)
- 5 zondag 28 november 14 uur Nunspeet Hotel Vennendal
Doris Hochscheid (cello) en Frans van Ruth (piano)
- 6 zondag 2 januari 14 uur Nunspeet Hotel NH Sparrenhorst
Ensemble A(i)rco met Tiziana Pintus (viool), Naomi Peters (viool), Laura van der Stoep (altviool),
Ewout van Dingstee (cello), Rob Dirksen (contrabas), Céleste Zéwald (klarinet), Birgit Strahl
(fagot), Corina Lievers (hoorn)
- 7 zaterdag 22 januari 20 uur Ermelo De Dialoog
Yoram Ish-Hurwitz (piano) m.m.v. Aukelien van Hoytema (toelichting) 'Pelgrimstochten' van Liszt
- 8 zondag 6 februari 14 uur Nunspeet Hotel Vennendal
Lavinia Meijer (harp)
- 9 zondag 20 februari 11 en 14 uur Harderwijk Catharinakapel
Judith Landman (fluit) en Bernd Brackman (piano)
- 10 zaterdag 5 maart 20 uur Zeewolde Open Haven
Orlando Kwintet (blaaskwintet) met Marieke Schneemann (fluit), Pauline Oostenrijk (hobo), Lars
Wouters van den Oudenweijer (klarinet), Bram van Sambeek (fagot), Ron Schaaper (hoorn)
- 11 zaterdag 19 maart 20 uur Ermelo Lukaskerk
vermeer Trio met Jeroen Bal (piano), Tjeerd Top (viool), Johan van Iersel (cello)
- 12 zaterdag 2 april 20 uur Putten Kasteel De Vanenburg
Mariana Izman (piano)

Onze contactpersonen geven u graag informatie:

voor Nunspeet
dhr. W.J. Bömer

E-mail: info-nunspeet@randmeerconcerten.nl
Telefoon: 0341 252968

voor Harderwijk
dhr. W. Molendijk

E-mail: info-harderwijk@randmeerconcerten.nl
Telefoon: 0341 421704

voor Ermelo
mevr. H. van Manen-Aartsen

E-mail: info-ermelo@randmeerconcerten.nl
Telefoon: 0341 563634

voor Putten
dhr. L. van Wijk

E-mail: info-putten@randmeerconcerten.nl
Telefoon: 0341 353842

voor Zeewolde
dhr. H. W. de Wit

E-mail: info-zeewolde@randmeerconcerten.nl
Telefoon: 036 5223272

secretariaat
dhr. R.G. Lemmens

E-mail: secretaris@randmeerconcerten.nl
Telefoon: 0341 415593
Guido Gezellelaan 36, 3842 XM Harderwijk

financiën
dhr. H. Berkouwer

E-mail: penningmeester@randmeerconcerten.nl
Telefoon: 0577 411242
Hertlaan 3, 8076 PG Vierhouten

concertcoördinator:
dhr. R.A. Norg

E-mail: coordinator@randmeerconcerten.nl
Telefoon: 0341 551703
Margrietlaan 9, 3851 RS Ermelo

publiciteit/perscontacten:
dhr. M. de Lussanet

E-mail: publiciteit@randmeerconcerten.nl

websitebeheer en
Randmeerconcertbrieven:
dhr. A.P. Kuiper

E-mail: media@randmeerconcerten.nl

website Randmeerconcerten

www.randmeerconcerten.nl

aanvraag programmaboekje, zie secretariaat of vul het formulier op de website in.

reservering concerten door abonneementhouders, zie website

Adressen van de concertlocaties:

Ermelo De Dialoog Raadhuisplein 4, 3851 NT

Ermelo Lukaskerk Landgoed Veldwijk 3853 LC

Putten Kasteel De Vanenburg Vanenburgerallee 13, 3882 RH

Zeewolde Open Haven Kerkplein 8, 3891 ED

Harderwijk Catharinakapel Klooster 1, 3841 EN

Nunspeet Hotel Vennendal Vennenpad 5, 8072 PX

Nunspeet Hotel De Sparrenhorst Eperweg 46 8072 DB

Zeewolde Open Haven Kerkplein 8, 3891 ED

Programma 2011-2012, onder voorbehoud

- 1 zaterdag 17 september 20 uur Putten Kasteel De Vanenburg
Ruysdaal Kwartet met Jeroen den Herder (cello), Gijs Kramers (altviool), Emi Oho Resnick en Joris van Rijn (viool)
- 2 zondag 2 oktober 11 en 14 uur Harderwijk Catharinakapel
YooSeon Lee en Niek van Oosterom (pianoduet)
- 3 zaterdag 22 oktober 20 uur Ermelo Lukaskerk
La Rondine (blaaskwintet & piano) met Mariken Zandvliet (piano), Ingrid Nissen (hobo), Jeannet Landré (fluit), Sergei Dovgaliouk (hoorn), Nancy Braithwaite (klarinet), Jonathan Reeder (fagot)
- 4 zaterdag 12 november 20 uur Zeewolde Open Haven
Apollo Ensemble grote bezetting met 14 musici en Thomas Oltheten (fagot) *'Viel Spaß mit Mozart & Haydn'*
- 5 Zondag 27 november 14 uur Nunspeet Hotel Vennendal
Pieter Jan Belder (klavecimbel) met o.a. *'Goldbergvariaties'* van J.S. Bach
- 6 zondag 8 januari 14 uur Nunspeet Hotel NH Sparrenhorst
The Hague String Variations met o.a. Clara Kim (viool), Hannah Shaw en Veronika Lénártová (altviool), Clotilde Lacroix en Adrien Chosson (cello)
- 7 zaterdag 21 januari 20 uur Ermelo Lukaskerk
Amsterdam Ensemble met Eildert Beeftink (piano), Julia Tom (cello), Michael Hesselink (klarinet), Rosanne Philippens (viool)
- 8 zondag 5 februari 14 uur Nunspeet Hotel Vennendal
Felicia van den End (fluit) en Gwyneth Wentink (harp)
- 9 zondag 19 februari 11 en 14 uur Harderwijk Catharinakapel
Folke Nauta (piano) en Eva Stegeman (viool) met Huib Ramaer als verteller
- 10 zaterdag 3 maart 20 uur Zeewolde Open Haven
Hexagon Ensemble met Wout van den Berg (fluit), Bram Kreeftmeijer (hobo), Arno van Houtert (klarinet), Christiaan Boers (hoorn), Marieke Stordiau (fagot), Frank Peters (piano), Christine Ewert en Carol Linssen (acteurs)
'De lady Macbeth van Mtsensk' van D. Sjostakovitsj
- 11 zaterdag 17 maart 20 uur Ermelo Oude Kerk
Rubens Kwartet met Sarah Kapustin en Joe Puglia (viool), Roeland Jagers (altviool), Joachim Eijlander (cello)
- 12 zaterdag 31 maart 20 uur Putten Kasteel De Vanenburg
Willem Brons (piano)

Randmeerconcerten

klinken

als kamermuziek in uw oren!

randmeerconcerten